

184

ABC.

No 59.

HE

KATIKI HAMA,

HE AHA, HE AHA.

UPOKO I.—KI TE ATUA. | nga hanga, me nga mea
1 *Nawai koe i hanga?* | huna katoa, ahakoa pai,
Na te Atua. | ahakoa kino.

2 *He aha koia te Atua?* | 7 *E aroha ana te Atua
He Wairua nui, he Wai- | ki a koe?*
rua ora tonu: koia anake | Ae ra hoki: E aroha
te Wairua o mua rawa, o | ana ia ki nga mea katoa
tua iho, o tua iho, o tua | nana i hanga.
iho; ko tona Wairua ora | 8 *He aha nga mea a te
tonu ia, ekore e mate.* | Atua i hanga?

3 *Kei hea te Atua?*

Kei nga wahi katoa ra.

4 *He aha te mea e taea
te hanga e te Atua?*

Ka wai ngakau ia ki te
aha ra nei, ka taea.

5 *E matan ana te Atua
ki nga mea katoa?*

Ae ra hoki: e matau
ana ia ki nga wakaro o te
ngakau; ki nga kupu, ki
nga hanga katoa o te ta-
ngata.

6 *E wakawakia ra nei
tatou e ia, mo a tatou waka-
ro, mo a tatou hanga katoa?*
Ae ra hoki: a te ra
wakamutunga o te aomao-
ri, ka wakawakia katoatia i

nga hanga, me nga mea
huna katoa, ahakoa pai,
ahakoa kino.

7 *E aroha ana te Atua
ki a koe?*
Ae ra hoki: E aroha
ana ia ki nga mea katoa
nana i hanga.

8 *He aha nga mea a te
Atua i hanga?*
Ko nga mea katoa, ko
te tangata ano hoki.

UPOKO II.

Ko te OROKOHANGANGA
O TE TANGATA.

9 *I pehe a koia to te Atua
hanganga i te tangata?*
I hanga tona timana ki
te puehu o te wenua.

10 *No te puehu oti tonu
wairua?*
Kahore: Na te Atua i
ha iho te manawa ora ki
roto ki ona pongaponga;

a, ka wai wairua ora tonu
te tangata.

11 *Kia aha ai te tangata
i hanga ai e te Atua?*

Kia matau ai ia ki te Atua, kia aroha ai, kia ora tonu ai ki ko i a ia ra.

12 *Iwakanohoia e te Atua te tangata tuatahi, me te wahine tuatahi ki hea?*

Ki te mara ki Pararaihi.

13 *He mea hanga te tangata ki te ritenga o wai?*

Ki te ritenga o te Atua.

14 *E hia nga mea a te tangata i rite ki ta te Atua?*

Ko te atamatau, ko te pai, ko te hari, ko te mate kore.

UPOKO III.

KO TE OROKOMATENGA O TE TANGATA.

15 *I noho tonu ra nei o tatou Tupuna i te pai, i te hari?*

Kihai: I kino raua ki te Atua, na, pa iho ki a raua te mate.

16 *He aha koia te kino?*

He pake ano ki te ture o te Atua.

17 *He aha te ture a te Atua ki o tatou Tupuna i Pararaihi?*

I tonoa raua e ia, kia kaua raua e kai i te rakau wakamatauranga ki te pai, ki te kino.

18 *I rongo ra nei raua ki tana tono?*

Kihai: I kai ano raua.

19 *I ahatia raua mo ta raua kainga?*

I wiua raua ki waho o Pararaihi, pa iho ki a raua te mauahara, te mamae, me te mate.

20 *Ki a raua anake te mate mo ta raua kino.*

Kahore: ki nga tangata katoa ra hoki.

21 *Ka pehea te panga o te mate ki nga tangata katoa?*

He wanau kino te wanau o nga tangata katoa, heoi me te pirau te kino o te ngakau; e hiahia tonu ana ki te kino, na tenei te tangata ka mate wawe ai.

22 *E pehea ana te wanautanga hetanga o te tangata?*

Ka wanau te tamariki, kei a ia te wakapehapeha, te ngakau tohe, te ngakau aroha ki te ao nei, te ngakau ekore e aroha ki te Atua.

UPOKO IV.

KO TE WAKAORANGA O TE TANGATA.

23 *Ma wai tatou e waka-ora i te kino?*

Ma Ihu Karaiti, ma te Tamaiti a te Atua.

24 *I ahatia a Ihu Karaiti kia ora ai tatou?*

Ka wai tinana ia, wero-hia ana hei utu mo a tatou hara; a, ka ara ake ia i te mate, ka kake ki runga ki te rangi.

25 *Ma tona wakatanga-tatanga, ma tona matenga ka aha ai tatou?*

Ka houhia mai ai te rongo ki a tatou mo te hara, ka hara kore ai tatou, ka kawea ai ki runga ki te rangi.

26 *E ora nga tangata katoa i a ia?*

Kahore: ko ratou anake e ripeneta ana, e wakapono ana ki a ia.

27 *He aha koia te ripenenetanga?*

He koingotanga no te ngakau mo aku kino, he waki hoki, he wakamahuetanga, a, he rapu hoki kia murua ai e te Atua.

28 *He aha te wakapono ki a Ihu Karaiti?*

He wakarongo ki ana korero, he wakapono ki te mea, e, ko tona matenga anake te mea e ora ai tatou.

29 *E taea ra nei enei mea e koe anake?*

Ekore e taea e a hau anake, me inoi a hau ki te Wairua o te Atua, he wakakaha i a hau, ka taea.

30 *E ahatia ratou ekore e ripeneta, ekore e wakarere i a ratou kino, ekore e wakapono ki a Ihu Karaiti, ekore e rongo ki a ia?*

Ka mate ratou, ka panga ki roto ki te ahi nui o te reinga.

UPOKO V.

KO TE RANGI ME TE REINGA.

31 *He aha koia te Reinga?*

He kopua pouri, ki tonu i te ahi wanariki.

32 *E ahatia te hunga kino i reira?*

Ka tahuna te tinana ki te ahi, ka mamae te wairua i te riri o te Atua.

33 *Ko ahea mutu ai o ratou mamae?*

Ekore ra e mutu, hore rawa rawa.

34 *Koheia te hunga wakapono ina ka mate ratou?*

Ko runga ko te rangi.

35 *He kainga pehea te Rangi?*

He kainga marama, he kainga hari, he kainga hihi.

36 *Ka pehea te hunga pai ina ka tae atu ratou ki reira?*

Ka manawareka, ka hari tonu; ake, ake, ake.

37 *Kahore o reira mate?*

Kahore: ekore ratou e mate i te rawa kore, ekore e rongo i te mamae, ekore e kino.

38 *Me te ahua o te aha nga tinana?*

He tinana ekore rawa e mate, me te ahua o te tinana o Ihu Karaiti.

39 *He uha ta ratou mahi?*

He wakapai ki te Atua,

he mahi ki a ia, he mahi aroha tetahi ki tetahi.

40 *Me aha koe ka tae ai ki tera kainga hari, ki tera kainga uira ?*

Kia hara kore taku ngakau, kia tika tonu taku mahi i tenei ao.

41 *He aha te ngakau hara kore ?*

He ngakau ekore e riri, ekore e wakapeha-peha, ekore e aroha ki te ao nei, ki nga tini mea kino; otira, kia aroha ki te Atua i toku ngakau katoa, i te hine-ngaro katoa, i te wairua katoa, i te kaha katoa.

42 *Me pehea kia tika tonu ai te mahi i tenei ao ?*

Me mahi tika ki te Atua, ki te tangata ano hoki: me to te Atua kū-pu tapu hoki.

43 *He aha tau mahi tika ki te Atua ?*

Ko toku mahi tika ki te Atua koia tenei, he wakarite i ona ture, he wakarangatira ki a ia, he karakia ano hoki.

44 *He aha tau mahi tika ki te tangata ?*

Ko toku mahi tika ki te tangata koia tenei: kia rongo a hau ki oku matua, kia wakarangatira ki nga rangatira, kia pono tonu taku korero, kia tika taku mahi, kia atawai, kia houhia te rongo ki nga tangata katoa.

45 *Me pehea ka taea ai enei mea ?*

Ma te atawai o te Atua ka taea ai.

46 *He aha te atawai o te Atua ?*

Ko te kaha o te Wairua Tapu e wakakahanga tatou kia wakapono, kia aroha ki te Atua, kia mahi ki a ia.

47 *Me pehea taton ka wiwi ai ki te atawai o te Atua ?*

Me wakarite tonu ki nga mea e paingia ai tatou.

48 *Ko ehea rawa nga mea e paingia ai tatou ?*

Ko te karakia huma, ko te karakia nui, ko te rapu i te pukapuka, ko

te wakarongo ki nga korero a te Ariki, ko te hapa tapu, ko te wakaririka.

49 *Ko ahea mutu ai te wakarite ki enei mea ?*

Ekore e mutu, a—mate noa.

50 *Wakahuatia mai te inoinga a Ihu Karaiti.*

E to matou Matua i te rangi, kia tapu tou ingoa. Tukua mai tou rangatiratanga. Kia meatia tou hiahia ki te wenua, me tou hiahia i te rangi. Homai ki a matou aianei ta matou kai mo tenei ra. Murua a matouhara, me matou hoki e muru nei i nga hara a ratou e hara ana ki a matou. Aua matou e kawea atu ki te wakawainga; otia, wakaorangia matou i te kino: Nau hoki te rangatiratanga, me te kaha, me te kororia, ake, ake, ake. *Amene,*

51 *Wakahuatia mai nga mea e wakapono ai koe.*

E wakapono ana a hau ki te Atua te Matua kaha rawa, te kai hanga i te rangi me te wenua: ki a Ihu Karaiti ano hokitana Tamaitikotahi to tatou Ariki, i wakameatia e te Wairua Tapu, i wakawanautia e te wahine e Meri, mate iho i a Ponotio Pirato, ripekatia ana, mate rawa, tanumia ana, heke atu ana ia ki te reinga; no te po toru i ara ake ai ia i te mate, kake atu ana ki te rangi, tera te noho i te ringaringa matau o te Atua te Matua kaha rawa. E ahu mai ia i reira ki te wakawa i nga tangata ora me nga tangata mate. E wakapono ana ano hoki a hau ki te Wairua Tapu, ki te hahi tapu puta noa i te ao, ki te noho-anga tahitanga o te hunga wakapono, ki te murunga o te hara, ki te aranga mai o te tina-na, me te ora tonu. *Amene.*

He Katikihama ki nga Ingoa o te Karaipiture.

1 *Ko wai a Arama?*

Ko te tangata tuatahi i hanga e te Atua, ko te matua o tatou katoa.

2 *Ko wai a Iwi?*

Ko te wahine tuatahi, ko te matua wahine o tatou katoa.

3 *Ko wai a Keina?*

Ko te tamaiti matamua o Arama; nana i patu tona teina a Apera.

4 *Ko wai a Apera?*

Ko te tangata pai, pai ke atu i a Keina, koia ano a Keina i riri ai ki a ia.

5 *Ko wai a Enoka?*

Ko te tangata i paingia e te Atua, a, tangohia atu ana ki te rangi, kihai mate.

6 *Ko wai a Noa?*

Ko te tangata pai i wakao-rangia i te wakaparemotanga o te ao.

7 *Ko wai a Hopa?*

Ko te tino tangata waka-manawa nui ki nga mamae, ki nga mea i tangohia.

8 *Ko wai a Aperahama?*

Ko te kai wakarite mo nga tangata wakapono, he wanau-nga ano hoki no te Atua.

9 *Ko wai a Ihaka?*

Ko te tama a Aperahama, ko ta te Atua i korero ai.

10 *Ko wai a Hera?*

Ko te wahine a Aperahama, ko te matua wahine o Ihaka.

11 *Ko wai a Hakopa*

Ko te tamaiti wakamutunga o Ihaka.

12 *He aha ianei a Iharaира?*
He ingoa hou ra, na te Atua ano i hua ki a Hakopa.

13 *Ko wai a Hohepa?*

Ko te tama a Iharaира i pai ai; otira, i hae ano ana tuakana ki a ia, a, hokoa ana ia hei pononga.

14 *Ko wai te tekau ma rua o ngā tupuna?*

Ko nga tamariki kotahi tekau nei ma rua a Hakopa, ko nga matua o te iwi o Iharaира.

15 *Ko wai a Pero?*

Ko te Kingi o Ihipiti, i paremo ia i te moana wero, me tona taua katoa.

16 *Ko wai a Mohi?*

Ko te kai ho atu ture ki nga tangata o Iharaира, nana ratou i arahi puta noa atu i te koraha.

17 *Ko wai a Arona?*

Ko te tuakana o Mohi, koia ano te tohunga nui matamua o Iharaира.

18 *Ko wai nga tohunga?*

Ko ratou ra i mea inga patu-nga tapu ki te Atua, iako i ana ture ki te tangata.

19 *Ko wai a Hohua?*

Ko te kai arahi o Iharaира i te matenga o Mohi, a nana i wakaputa ratou ki te wenua i meinga i mua.

20 *Ko wai a Hamahona?*

Ko te tino tangata kaha

rawa ; kotahi mano o ana hoa riri i maru i a ia ki te kauwae ahi.

21 *Ko wai a Irai?*

Ko te kaumatua pai; otira, i riria ia, no te mea kihai ia i riri ki ana tamariki kino.

22 *Ko wai a Hamiora?*

Ko te poropiti i karangatia e te Atua i tana tamarikitanga.

23 *Ko wai nga Poropiti?*

Ko nga tangata i akona e te Atua hei wakaporopiti i nga mea e puta mai a mua atu, kia wakakitea tana hiahia ki te ao.

24 *Ko wai a Rawiri?*

Ko te tangata i rite tona ngakau ki to te Atua, i wakanuia ake ia, i a ia e tiaki hipi ana, hei kingi.

25 *Ko wai a Koraia?*

Ko te tino tangata nui i maru i a Rawiri, he mea kotahaki te kowatu.

26 *Ko wai a Apoharama?*

Ko te tama kino a Rawiri, i tutu nei ki tana matua, a, maru iho ia, i a ia e werewere ana i runga i te rakau.

27 *Ko wai a Horomona?*

Ko te tamaiti a Rawiri, i pai ai ia, ko te Kingi o Iharaира, ko te tino tangata molio o nga tangata katoa.

28 *Ko wai a Hohaia?*

He kingi taitamariki rawa : he ngakau tona kihai wakakake, i wehi ia ki te Atua.

29 *Ko wai a Ihia?*

Ko te poropiti i nui ake ana korero ki a Ihu Karaiti i era atu katoa.

30 *Ko wai a Iraia?*

Ko te poropiti i tangohia ki te rangi, ki te nohoanga kapura.

31 *Ko wai a Iraia?*

Ko te poropiti i taunutia e nga tamariki, a, na te pea ratou i baehae.

32 *Ko wai a Kihehai?*

Ko te pononga korero teka o te poropiti, a wakapangia ana ia ki te reparatanga, kihai rawa nei i taea te rongoa.

33 *Ko wai a Hona?*

Ko te poropiti i takoto i roto i te puku o te tohora i nga ra e toru, i nga po e torn.

34 *Ko wai a Raniera?*

Ko te poropiti i wakaorangia i te nohoanga raiana, no te mea i inoi ia ki te Atua.

35 *Ko wai a Hetaraka, a Mihaka, a Aperaniko?*

Ko nga Hurai tokotoru, kihai ra i pai kia koropiko ki te wakapakoko, a, maka ana ki te kapura nui, kihai hoki i wera.

36 *Ko wai a Nepukaneha?*

Ko te kingi wakakake o Papurona, i haurangi haere, a, aia haeretia ana ki nga kararehe.

37 *Ko wai a Ihu Karaiti?*

Ko te Tama a te Atua, ko te kai wakaora i te tangata.

38 *Ko wai te wahine a Meri?*

Ko te matua wahine o Ihu Karaiti.

39 *Ko wai a Hohepa te Kamura?*

Ko te tangata i hengia nei i meinga ko ia te matua o te Karaiti, mo te mea i marena

ia i ta te Karaiti matua wahine.

40 Ko wai nga Hurai?

Ko nga tamariki o Aperahama, o Ihaka, o Hakopa, na te Atua ratou i wiriwiri hei iwi mona.

41 Ko wai nga tau iwi?

Ko nga iwi katoa, ko nga Hurai ia me kape.

42 Ko wai nga Hiha?

Ko nga Kingi nui o Roma, ko nga rangatira o te ao.

43 Ko wai a Herora nui?

Ko te Kingi o Huria, nana nei i patu nga tamariki katoa o Peterehema, e hua, e mate te Karaiti.

44 Ko wai a Hoani te kai iriiri?

Ko te poropiti nana nei i mea atu ki nga Hurai, kua tae mai te Karaiti.

45 Ko wai tetahi atu Herora?

Ko te Kingi o Kariri, nana nei i pouto te matenga o Hoani te kai iriiri.

46 Ko wai nga akonga o te Karaiti.

Ko te hunga i wakamatauria e ia. Ko ia ano to ratou rangatira.

47 Ko wai a Natanahira?

He akonga no te Karaiti, he tangata hore ana tinihanganga.

48 Ko wai a Nikorima?

Ko te akonga wehi, i haere atu ki a Ihu i te po.

49 Ko wai a Raharuha?

He wanaunga no te Karaiti, nana nei i wakaora ake i te mate. Kua mate ke ia, ka po wa.

50 Ko wai a Mata?

Ko te tuahine o Raharuha, i raruraru pu ia i te takanga kai ma te Karaiti.

51 Ko nai a Meri te teina o Mata?

Ko te wahine i wiriwiri nei i te mea pai; i wakarongo ia ki a Ihu e kauwau ana.

52 Ko wai nga Apotoro?

Ko te kau ma rua i wiriwiria e te Karaiti, hei wakapuaki i tana rongo pai.

53 Kowai a Haimona Pita?

Ko te apotoro i wakateka nei ki te Karaiti, a, ripeneta iho.

54 Ko wai a Hoani?

Ko te apotoro i paingia, i wakawirinake ki te uma o te Karaiti.

55 Kowai a Tomati?

Ko te apotoro kihai nei i wakapono wawe ki te aranga ake o te Karaiti i te mate.

56 Ko wai a Hura?

Ko te akonga kino, nana nei te Karaiti i tinihanganga ki te kihii.

57 Ko wai a Kaiapa?

Ko te tino tohunga ra, nana nei i wakamate a te Karaiti.

58 Ko wai a Ponotio Pirato?

Ko te Kawana o Huria, nana nei i mea kia ripekatia a te Karaiti.

59 Ko wai a Hohepa o Aramatia?

Ko te tangata taonga nui, nana nei i tanu te Karaiti ki tona ana ano.

60 Ko wai nga kai tuhituhi tokowa o te rongo pai?

Ko Matiu, ko Maka, ko Ruka, ko Hoani. Na ratou i tuhituhi te korero mo te Karaiti, tana oranga, me tana matenga.

61 Ko wai a Ananaia raua ko Hapaira?

Ko te tangata raua ko tana wahine i wakamatea mo te korero teka.

62 Ko wai a Tipane?

Ko te tangata tuatahi i wakamatea mo te Karaiti.

63 Ko wai a Paora?

He taitamariki, i mua he kai wakamate, muri iho he Apotoro mo te Karaiti.

64 Ko wai a Roka?

He wahine pai, ko ia i hanga i nga kakahu mo te hunga rawa kore, a, wakaarahia ake ana i te mate.

65 Ko wai a Eriama?

He tangata kino i wakamatotia, mona i korero kino ki te rongo pai.

66 Ko wai a Aporo?

He tangata hauhau ki te korero i te rongo pai.

67 Ko wai a Utika?

Ko te tamaiti i moe i te kauwautanga, a, taka iho ana, tangohia rawatia ake, kua mate.

68 Ko wai a Timoti?

Ko te minita i matau nei ki nga karaipiture i tana nohino-hinga.

69 Ko wai a Akaripa?

Ko te Kingi i wahi iti wakakaraitianatia.

KO NGA TURE O TE ATUA.

1 He aha koia nga ture o te Atua?

Ko ana korero i korerotia e te Atua i te rua tekau o nga upoko o te pukapuka o Ekoroha, ka mea: Ko hauano a Ihowa ko tou Atua; naku koe i wakaputa mai i te wenua i Ihipiti i te ware pononga.

I Aua ra ki a koe tetahi Atua ke atu i mua i ahau.

II Aua hoki koe e hanga i tetahi wakapakoko mou, i tetahi ritenga o tera i runga i te rangi, i raro i te wenua, i roto i te wai i raro i te wenua. Aua hoki koe e koropiko kia ratou; aua e mahi mo ratou; na, ko ahau a Ihowa tou Atua, he Atua tupato, e wai ana i te hara o nga matua ki nga tamariki ki te toru, ki te wa o nga wakatupuranga a ratou e kino ana ki ahau: a ka atawaitia e ahau nga mano e aroha ana ki ahau, e wakarite ana i oku ture.

III Aua hoki te ingoa o Ihowa tou Atua e wakahuatia noatia; ekore hoki e meinga e Ihowa, he tangata tika te tangata e wakahua noa ana i tona ingoa.

IV Kia mahara ki te ra

hapati, kia tapu; e ono nga ra e mahi ai koe, a, mahia katoatia tau mahi; na, ko te ra witu te hapati o Ihowa tou Atua. Aua ra e mahia tetahi mahi i taua ra, e koe, e tou tamaiti, e tou tamahine, e tou pononga tane, e tou pononga wahine, e ou kararehe, me tou manuwiri i roto i ou tatau. E ono hoki nga ra i hanga ai e Ihowa, te rangi, te wenua, te moana, me nga mea katoa o roto; a, okioki ana i te ra witu; na reira i wakapaingia ai te ra hapati e Ihowa, a, wakatapua ana.

V E rongo ra koe ki tou matua tane, ki tou matua wahine, kia roa ai tou noho i te wenua e homai ana ki a koe e Ihowa tou Atua.

VI Aua koe e patu.

VII Aua koe e puremu.

VIII Aua koe e tahae.

IX Aua tou hoa e kore-rotia tekatia.

X Aua koe e hiahia ki te ware o tou hoa; aua ano hoki koe e hiahia ki te wahine o tou hoa, ki tona pononga tane, ki tona pononga wahine, ki tona okiha, ki tona ahi, ki tetatahi o nga mea o tou hoa.

2 *E wakarite ana ko ia te tangata i ana Ture?*

Kahore ra hoki. Hore rawa he ra ekore e he.

3 *A ka oti te tangata te tuku e te Atua kia marara ke?*

Kahore. I mua, i korero ia he mea mea mai e ana pononga, e nga poropoti: muri iho nei e Ihu Karaiti; ko ia hei karanga ki te tangata katoa, kia haere atu ki a ia, kia ora ai.

4 *Ko wai ra a Ihu Karaiti?*

Ko te Tama a te Atua, ko te kai wakaora i te ao.

5 *He aha ta Ihu Karaiti i mea, kia ora ai te tangata?*

I rongo ia ki te ture a te Atua; a, mate iho ia hei utu mo te tangata, te tika mo te he, kia arahina ai tatou ki te Atua.

6 *I peheatia a Ihu Karaiti i mate ai?*

I titia ia ki te ripeka, a, mate noa.

7 *I mahara ano a Ihu Karaiti ki ta te tangata hiahia, kapatua ia?*

Ae: i mea atu ano ia ki ana akonga ka patua ia: mo reira hoki ia i heke iho ai i te rangi.

8 *I pehea a Ihu Karaiti i tona hopukanga ai e te tangata?*

Kihai kuihi tana waha: a, i tona tarenga i runga i te ripeka, i inoi atu ia ki tana Matua mo te kai patu i a ia, i mea, E Pa, murua a ratou hara, ekore hoki ratou e mahara ki ta ratou e mea nei.

9 *I ahatia ia muri iho i tona matenga?*

I tanumia: a, no te potoru i ara ake ai ia i te mate; e wa te kau nga ra i kite ai ana akonga i a ia; i ako ai ano hoki ia i nga mea o te rangatiratanga o te Atua; a, kake atu ana ki te rangi.

10 *Heahaianei a Ihu?*

E tiaki tonu ana i tona hunga, a, e ora tonu ana ia hei kai inoi mo ratou.

11 *He aha nga poroporoaki a Ihu ki ana akonga?*

Haere ra koutou, akona ja nga tau iwi katoa, iriiria ki te ingoa o te Matua, o te Tamaiti, o te Wairua Tapu; akona ra kia rongo i nga mea katoa i mea ai a hau ki a koutou, ko ia e wakapono ana, a, ka oti te iriiri, te ora; oti ra, ko ia ekore e wakapono te mate.

12 *Ma te aha tatou ka wakapono ai?*

Ma te Wairua Tapu.

13 *Me aha ka wiwi ai tatou ki te Wairua Tapu?*

Me inoi ki te Atua.

14 *E ahei koia tatou te wakapono, ki te kahore te Wairua Tapu?*

Kahore ra hoki. E mate katoa ana te tangata i te kino, a ko te Wairua anake hoki te wakawaiwhi ana, te wakaora ana.

15 *E mea ana koe e kino tonu ana te tangata; ko te aha hei wakokino i a ia?*

Ko Hatana ra e mahi ana i roto i te ngakau kino o te tangata.

16 *Ko wai a Hatana?*

Ko te wairua kino i maka iho i te rangi mo ana kino, a, e hverere ana me te rai-ana tangi, e rapu ana i te tangata kia pau i a ia.

17 *Me pehea tatou kei pau i a ia?*

Ka oti te tuhituhi, Me wawaiki te rewera, a, e oma ia i a koutou; awi atu ki te Atua, a, e awi mai ia ki a koutou.

18 *He hiahia aha tana ki a tatou?*

He hiaha kia rite tatou ki a ia i te kino, kia wakareea tatou e te Atua, kia waiho hei taurekareka mona ; a ka mate tatou, kia kawea ki te reinga ki te kainga kapura wanariki, mamae mutunga kore ; he wahi kua oti nei te taka mo te rewera me ana karere.

19 *Ki te mea he tamaiti koe no te Atua, kohea koe?*
Ko te rangi, ko te wahimarama, hari, aroha ; ko te nohoanga ia o te Atua.

20 *Kahore oreira mamae?*
Kahore. Kahore he mamae, kahore rawa he kino.

21 *He aha ra te tangata katoa te mahara ai ki te rangi?*

Ki ano ratou i matau noa ki te Atua ; he tamariki hoki no te revera ; nana o ratou kanohi i pare kei kite ratou ; nana o ratou ngakau i wakapake kei wakapono, kei ora tonu ratou.

22 *Ko o tatou wairua anake te ora ki te rangi?*

Ko te wairua tahi ano

ko te timana. Ko a te mutunga o te ao, wakatangihia ai te tetere a te Atua, a, ka wakaarahia te hungamate ki te ora tonu : ko te hunga tika ki te orangamutunga kore, ko te hungahara ki te mamae mutunga kore. —

HE INOINGA MO NGA TAMARIKI.

E TE ATUA, homai ki a hau he ngakau marama, kia matau ai ahau ki enei mea katoa. Kia kaua a hau e wareware ; otiaa, kia mahara tonu ai toku ngakau ki enei mea papai, kei kuware ahau. E te Ariki, kei a koe te matauranga me te atawai ; homai ra pea tou Wairua Tapu, Mana ahau e aralii i takurapunga, kia matau ai i teritenga o tau pukapuka tapu : a, ka mutu aku mahikatoa ki a koe i tenei ao, kia tae atu toku wairua ki tou okiokinga pai ki runga kitete rangi. Homai enei meamo ta Ihu Karaiti te kai wakaora i te ao. *Amenē.*

MANG'NGU :

HE MEA TA I TE PEREHI O NGA MIHANERE WETERIANA
O INGARANI. 1840.